

מאת
מיכאל
אוהד

שמה מרתה

לפניה

אילו הוטל עלי לבחור באנסמבל הדרמאטי הטוב ביותר בארץ, לא הייתי בוחר בהבימה ולא בקאמרי; (כשרונות יש, אך האנסמבל הוא נחלת העבר). הייתי בוחר בלהקת המחול של בת-שבע דא-רוטשילד. סגנון וגישה משתנים יחד עם הכוריאוגרף. פעמים אתה רואה ארבעה עולמות שונים בערב אחד ועל בימה אחת: עולמה של מרתה גראהם, ועולמו של טאלי ביטי, עולמו של חוזא לימון ועולמו של גלן טטלי. בהשראת היוצר יש עליות וירידות. בחומר שהוא יוצר בו, גופות הרקדנים, קיימת אחידות מופלאה.

רקדני בת-שבע בחזרה על „תנועות“ של ג'ארום רובינס, בלאט ללא-מוסיקה וללא תפאורה. רובינס התלהב מכושר הרקדנים, עדיכדיכך שהבטיח לחזור בשנה הבאה ולהעמיד מחול חדש, מותאם במיוחד עבור כשרונות הלהקה.

ואם מדברים על בקורת: את בקורת המחול כותב אצלנו המבקר התיאטרוני או המבקר המוסיקלי, או רקדני-לשעבר ויריב בפועל. מבקרי בלאט מקצועיים כמעט אין לנו. השוו נא את המצב עם אחת מבירות הבלאט הגדולות, כלונדון או ניו-יורק. שם משווה המבקר לא רק את שטרן ואויסטרך בקונצ'רטו של צ'ייקובסקי ואת האמלט של ריצ'ארד בארטון עם האמלט של אוטול וגילגוד. כל באלרינה המעזיה להתמודד בג'וזף או פלכת-הברבור רים, זוכה להערכה קפדנית. אצלנו מסתכמת עבודה של חודשים והשקעה של רבבות ב"תריסר שורות — וזהו זה.

המסננת הגדולה

כשהקימה בת-שבע את להקת המחול הראשונה שלה, הישבה כל צעד. מרתה גראהם ועזריה ניפו את המועמדים הישראליים, בארץ ובניו-יורק, בקפידה רבה. היו בעלי-כשרונות שנשלחו להשתלמות. אחרים הוחזרו בתום השתלמותם. בעקבות הניסוי נפתחה תקופת-תרגול ממושכת. ואז עלה ה"מסך" על — העתק ישראלי של להקת גראהם. זו חמאה גדולה. איני מכיר עוד להקה בעולם המסוגלת לרקוד גראהם כמו להקת בת-שבע — אלא רק להקת הניו-יורקית של מרתה גראהם.

מאז הפגינה הלהקה את גמישותה, היא חומר אידיאלי ביד היוצר. היא מרקדת תיג' רות-רחוב אלימות בשביל טאלי ביטי, או בדיחה קברטיסטית על אדם וחוה בשביל שמ"עון בראון; כשם שהיא מציגה מיתולוגיה פסיכולוגית בשביל מרתה גראהם. אין לי ספק שרקדני בת-שבע היו יכולים לחולל את „פולחן האביב“ לא פחות טוב מלהקת בלאט המאה ה-20. אילו החליטה בת-שבע להזמין את מוריס באז'אר (ולתרחיב את הלהקה). אך סגנונו של באז'אר אינו לרוחה. על כן לא נכלל שמו ברשימת המוזמנים.

את „אגם הברבורים“ או „היפהפיה הנמה“, את „קופליה“ ו„ג'וזף“ לא ירקדו לעולם. כי הבלאט הקלאסי מחייב את הרקדנים לתר"גול מיוחד, החל בגיל עשר. ג'ארום רובינס נאלץ לוותר על כמה תנועות ב„תנועות“ המחייבות ריקוד על הבהונות. אך מאחר

הועמדו לרשותו שתי הקלטות שונות של היצירה. הכוריאוגרף פסק כי בשתיהן אין הקצבים תואמים את תפיסתו. בת-שבע הז' מינה אצל תזמורת מקומית הקלטה חדשה, במחיר עשרת אלפים לירות.

כשהחליט כוריאוגרף אחר, שהבדים הישי-ראלים אינם ממלאים אחר צרכיו, הוזמנו בניו-יורק בדים בחמישה-עשר אלף לירות (המכס לא נכלל במחיר). לכאורה, ג'ארום רובינס הוא כוריאוגרף „זול“. כשאינו עובד בברודוויי הוא סולד מתפאורה ותלבושות. רקדניו מופיעים על הבימה בטריקו, כמו בחזרות. וב„תנועות“ הם רוקדים ללא ליווי מוסיקלי. אך גם לג'ארום רובינס שגעונות משלו. אף כי להקת בת-שבע מעסיקה מומחה-תאורה ברמה בין-לאומית, חיים תכלת, הת-עקש רובינס שאת הבלאט שלו יכול להאיר רק התאורן שלו. אין צורך להוסיף: המומחה

הוטס לארץ על חשבון בת-שבע. הסיסמה היא: הכל בשביל הרמה האמנותית, אף לא פרוטה למותרות פרטיים. הרקדנים ש„בחוז“ מתקנאים ברקדני בת-שבע: מש"כורתם מובטחת. אך על משכורות של כוכבים אין מה לדבר: רובם מלמדים כדי להשלים את המשכורת. יתר על כן: בת-שבע, המוכנה לשלם רבבות לכוריאוגרפים, מלחינים וציירים, איננה נלהבת ללהטוטי-פרסומת. היא מפרסמת מודעות גדולות וברורות, בעתונות ועל לוח המודעות — ואינה מוסיפה דבר. הקהל יכול לבוא להופעות או להישאר בבית.

מיעוט נלהב בא. הקהל הרחב מתעלם מקיום הלהקה זו השנה החמישית. מי שבא, נדבק לא פעם מן החידוד וחוזר שוב ושוב. ההמונים יושבים צמודים למכשירי הטלוויזיה. אילו הלעיטו אותם במעשיות על אהבותיה של איזורה, אפשר שהיו באים. אך רקדנים עובי-דים קשה. יותר קשה מופעלי-בנין. הם מת-אמנים שמונה שעות. ועוד נותנים שעורים. פשוט אין פנאי לספק צימוקים לטוריי-הרכי-לות. השבוע העלתה הלהקה המישה בלאטים בבכורות עולמיות וישראליות. ההשקעה ה"ממוצעת בבלאט חדש היא 15,000 לירות, ללא המשכורות. בחמש בכורות אלו יכולה הלהקה למלא, בקושי, שלוש פעמים אולם קטן כנחמנו. לאחר שהמשוגעים למחול, הקרוי-כים הידידים והמתחרים באו והגיבו, מרקדת הלהקה לפני אולמות ריקים-למחצה — גם כשהבקות יוצאת מכליה מרוב התלהבות.

ברבורים וסילפידות במרוצת הקאריארה שלהם. גם להקות המחול של ארה"ב עומדות תדיר על סף פשיטת-הרגל, למרות מאמציו של משוגע לבלאט, כמו ז'קן המפיסים, סול יורק הישיש. אלא-אם-כן הן נתמכות על-די אחת הקרנות הגדולות. קרן פורד מאפשרת לסיטי-בלאט, כלהקת המחול היחידה בארה"ב, לשלם לרקדניה 12 משכורות בשנה.

ושוב פרדוקס: רקדני ארה"ב משתתפים בלהקות (או מופיעים בערבייה) למען ה"סיפוק האמנותי. את הלהם הם מוציאים מן הטלוויזיה, מן הקולנוע ומן המחזמר. כשאישי בשעור-קומתו של ג'ארום רובינס מביים את „ביתו הקטן של הדוד תומאס“ (ב„המלך ואני“) או את „סיפור הפרברים“, הוא מקבל לצד המשכורת גם תמלוגים מהארצות המשת-זרות את ההצגה, כולל ישראל. כשהוא משקיע את כל לבו ואת כל מרצו ביצירה נסיונית, כגון „תנועות“ — שהבכורה הישראלית שלה נערכה במסגרת הפסטיבל — הוא זקוק ל"תמיכה ומענק. גודיק יכול להריץ את „כנר על הגג“ של רובינס במשך שנה תמימה. אם „תנועות“ של ג'ארום רובינס יגיעו ל-30 הצגות, תגאה להקת בת-שבע בהישג קופתי יוצא-דופן.

אשה יוצאת-דופן

כת-שבע דא-רוטשילד היא אשה יוצאת-דופן. מאז הקימה את הלהקה, שו"חחתי אתה כחצי-תריסר פעמים ועלי להודות שאיני מכיר אותה. תקיפה והססנית, אידיא-ליסטית ומעשית, מתמידה אך משנה את דעתה, בזוגנית וקמצנית, מוכנה להוציא רב-בות על מטרה הנראית לה חשובה, אך להת-מקח על פרוטות, כשהיא הושרת שמנצלים את רוחב-לבה.

בניגוד לדעה המקובלת, מבינה הגב' דא-רוטשילד במחול. היא למדה אצל מרתה גראהם, ולא פעם הצילה את להקתה מפשיטת-רגל. את עקשנותה הראתה כשלא הרפתה מג'ארום רובינס, עד שנענה להזמנתה. ובאותה עקשנות היא מסרבת להזמין כוריאוגרפים בעלי שם עולמי, כי „הקו“ שלהם אינו נראה לה. כשהיא נותנת את אמונה באורה, הוא מקבל את כל מבוקשו. כשבא חוזא לימון להעמיד בלאט לפי מוסיקה של שאגברג,

בישראל אין תודעה של מחול אמנותי. לדידנו, ריקוד פירושו דיסקוטק, או מה שקרוי אצלנו פולקלור: הורה ודבקה, רועה ורועה, קציר ובציר ודליה. אנו גאים ליצא לחו"ל פסנתרנים ליד הכנף וכנרים על הגג. אך אנו מתעלמים מן העובדה שרק בתחום אחד הוכחנו יכולת להיכנס לליגה הבין-לאומית. כשהופיעה להקת בת-שבע באמסטרדם אשתקד, השוותה אותה הבקורת ללהקת הבלאט הותיקה של ארץ השפלה, ושאלה באירוניה: מה בצע במסורת, כשלהקה אורחת מצליחה להכות את רקדנינו, לאחר תקופת אימונים של ארבע שנים?

יצאת מדעתך?

כשיאה, למשל ב„ציידים המסתוריים“ או ב„אהל המראות“, ב„איקרוס“ או ב„שעשועי-המלאכים“ יכולה להקת בת-שבע לעמוד בתחרות עם הטובות בלהקות העולם: השטוטגארטים של קראנק, הסיטי-בלאט של ניו-יורק (להוציא מכלל זה את המחול על הבהונות) או להקת מרתה גראהם. אין הישג דומה בתחום אמנותי אחר בארץ. איש לא היה מעלה בדעתו לערוך תחרות בין תיאטרוני-נה הלאומי של ישראל לתיאטרונה הלאומי של אנגליה, או בין הפילהרמונית של ישראל ל-פילהרמונית של ברלין.

אמנות פירושה: פרדוקס. לפני שבע שנים פגשה בת-שבע את מרתה גראהם באדינבורו. „מרתה, אני עושה להקה!“ אמרה לה. „יצאת מדעתך?“ שאלה גראהם, המתמצאת בגיהנום זה כבר חמישים שנה. „כן“, השיבה הבארונית. הכל משכו בכתפיהם: קאפריזה של מיליונרית. רוטשילד אחד השקיע את כספיו במושבות בפרדסים וביקב של ראשון. רוטשילדית אחרת מעדיפה לאסוף רקדנים. ובינינו-לבינו-עצמנו: מה רע ברקדנים? הם לא פחות יפים, והרבה יותר זולים מסוסי-מירוץ, למשל.

מי היה משער בתחילת שנות ה-60 שמה שנראה אז כשגעון פרטי יהיה אחד משני הצעדים החשובים ביותר שעשינו בעשור זה בתחום האמנות? (השני, לדעתי, הוא יסוד האנסמבל הקאמרי על-ידי גרי ברתניג). אם להאמין למקורות, הנה היתה לנו פעם מסורת ריקודית מפוארת: מיום שרקד דוד המלך לפני ארון הברית ועד ליום שרקדה שלומית הקטנה לפני הדוד הורדוס, כדי לזכות בראשו של יוחנן המטביל.

אך מסורת מפוארת זאת נשתכחה עם חורבן בית שני. כי בניגוד למהנה או לסימפונייה, אין המחול נרשם בספר. וכיום רוקד כל דור את התנ"ך כרצונו ובדמותו. הריקוד האחד שהבאנו מן הגולה, מחול הקבצנים ב„הדיבוק“ — לא היה אלא התרשמות תיאטרלית, של בימאי גאון (וכטנגוב), שנהפכה במרוצת ה"שנים מברויגל לקריסטורה. מי שמבקש לבחון את הישגינו בבלאט הקלאסי, יבקר ב„שחר-זדה“ באופרה הישראלית. נותר ערב-רב של נסיונות חלוציים, מהם מברדים (הבלאטים התנ"כיים של רינה ניקובה עם אלעזר, רבקה והגמלים); ומוצלחים יותר: גרטורד קראוס עשתה גדולות בשנות ה-40. את הקרקס שלה ב„כלה המכורה“ לא אשכח, והוא הדין ב"הרפסודיה בקצב הבלוז“.

אך גם היפים בהישגים היו בבחינת נסיונות חדי-פעמיים. המשך לא היה להם. מאמצי ה"חלוצות נסתיימו בטרגדיה: היום הן יושבות כל אחת בסטודיו שלה, ומלמדות דור חמישי או שישי של ילדות קטנות: חת-שתיים-שלוש, לרקוד שופאן. כי זה מה שהאמהות רוצות. המחול הבימתי אינו משתלם. באירופה הוא נתמך על-ידי הממשלות, הרואות בו אמנות ייצוגית. מלכים ושגרירים חייבים לראות הרבה

השבוע יצאה להקת בת-שבע בחמש הצגות בכורה. בעוד שבועיים תצא למסע-הופעות בגרמניה, סקנדינביה ופורטוגל, שמה מרקד לפניה. אך עתידה מוטל בספק.

אהוד בן-דוד ונורית שטרן ב"לה מאלניצי" מאת חוזה לימון. לימון הבטיח לשוב בשנה הבאה ולהעמיד בארץ את המפורסמת ביצירותיו: "הפאוואן של הכושי"

שבור שאין דראמה במחול, רק משום שהפעם החליט רובינס לזוהר על סכינים, ודם וטליתות. הדרמה מהשמלת כשיד נוגעת ביד: דראמה של בדידות, דראמה של פגישה, דראמה של התמוגגות. יש בימה. יש בנינים. יש בנות. וביותר מזה אין צורך.

הכינו אותי הכנה נפשית לחוויות המצפות לי בחזרה: התפרצויות זעם של כוריאוגרף כוכב, כשרקדניו אינם ממלאים תפקיד-ומיד אחר רצונו. ועתונאי (אני) שעף מכל המדי-רגות. שתי הנבואות נתברו. הוא לא השליך אותי, אלא לחץ את ידי. הוא לא הרעיד קירות בצעקותיו, אף כי לא שבע-נחת ממלא-כת עוזרו, שעבד עם הלהקה חודש לפני בואו. פעם העיר בחיזו: "במקום הזה הפך ג'וני את היצירות". בתחילת החזרה נאנח: "איחרתי לבוא" (הוא הגיע לארץ שבוע לפני הבכורה של "תנועות"). ובסופה חייך: "היה בסדר. היתה לי חזרה טובה".

תראו לי, תראו לי, תראו לי עוד! הוא מפסיק שוב ושוב. הוא, מפסל תנועה על גופה של רקדנית. תופס את מקום הפארט-נר — ההתייחסות לפארטנר היא עיקר בשביר-לו. לדידו, הרקדן אינו גיבור אינדיבידואלי, אלא חוליה בשרשרת. "הת-שתיים-שלוש, הסתכלו זה בזו", הוא אומר. "הת-שתיים-שלוש — ועכשיו, בחורים, הרימו את הבנות ואל תתנו לי להרגיש במאמץ. ואתן, בנות, שבו לרגע על מותן הבחור כאילו היה זה כסא גבוה ליד דלפק במועדון-לילה. 'הת-שתיים-שלוש' בחורים, ברגע זה הבנות הן גדר שעליכם לעבור אותו. זהו. הבנות מתכוונות אחורה. יפה! — ומתחלקות קדימה בתנועה רחבה — זכרו את הצליל של הנעל המשפשפת את הרצפה החלקה. לא! עמדו! התחלתן יפה מאד. זאת היתה תנועה יוצאת מן הכלל. אבל אחר-כך, שברתן אותה לצעדים קטנים, וחבל. 'הת-שתיים-שלוש' בחורים, אל תהיו כל-כך מנופחים כשאתם ניגשים לבנות. שימו לב לזרוע" (כאן, מרים את ידו). "זה הראש" (והוא מצביע על היד), "וזה הפעם, (והוא מצביע על פרק-היד). "שוב הפעם, 'הת-שתיים-שלוש' לא — עכשיו זה היה צבאי מדי".

וכך ליטש בארבעים דקות סידרה של תנועות שתמשך לא יותר מדקותיים בערב ההצגה.

טובי משלה. היחסים בין שתי הקומות מתוחים. להקת בת-שבע בקומה הרביעית מזוללה ב"גלוי בלהקת בת-דור שבקומה השלישית. אך "מרשה", מדי פעם, לכשרון המתגלה בשלי-שית, לעלות ולהצטרף לרביעית. כל להקה מתנבאת לפירוקה הקרוב של יריבתה. כי זה מקרה שבו דו-קיום פירושו טירוף, שעה שלכל הלהקות בארץ אין קהל למלא בו אפילו אולם קטן ערב-ערב. ללהקת בת-שבע נתונה אהדת כל חסידי המחול בארץ, והערצת חסידי המחול בחוץ-לארץ. שמה מרקד לפניה. אך את היכל המחול ברח' יהודה הלוי מקימה בת-שבע לא בשביל הלהקה הקרויה על שמה, אלא בשביל יריבתה הצעירה.

רובינס בפעולה

ב בקרים, "משפשה" ג'ארום רובינס את הרקדנים במחול, "תנועות". מי שמצפה לרובינס הצבעוני של "הכנר" או, ביתו הקטן של הדוד תומאס" יתאכזב. כמוהו, מי שמצפה לרובינס האלים של "אפוס ג'ו", וסיפור הפרברים", או לרובינס הלך, המרקיד את רקדניו לצלילי הקלרנית של אהרן קופלנד, או משגר שלוש מלחים לבלות חופשה בניו-יורק. זה רובינס חדש (לגבי ישראל): בלאט בלי סיפור-מעשה, בלי תאורה, בלי תלבושות בלאט, בלי מוסיקה; בלאט שנוצר למען מטרה אחת בלבד — להראות גופות משתל-בים בריקוד.

רובינס נכנס לבית: אדון בגיל-העמידה, שזקקנו הלבן מוסיף תריסר שנים לגילו האמיתי (הוא בן חמישים, וחדל לרקוד לפני חמש-עשרה שנה). לחזרה נכנס לבוש מכנס-תכלת קצרים, וברגע שהתחיל להציג את כוונותיו לרקדנים, ניער תריסר שנים מגולה רגליו שזופות ושחומות. גופו ממלא אחר כל דרישותיו — גם היום.

את, "תנועות" העמיד לפני שנים בניו-יורק. על המוסיקה ויתר, משום שביקש לעבוד; ולשם שינוי, להינפש מהמיינות והמולתו של המחזמר. טועה מי ששבור שב, "תנועות" אין מוסיקה, משום שאין שומעים תזמורת. המוסיקה נבנסה לתוך גופות הרקדנים. טועה מי

מעולם עניין בצעצוע של בת-שבע. אף ש-רמתה האמנותית של הלהקה גבוהה מרוב המוסדות הנתמכים שלנו (ומתי שימשה רמה אמנותית קנה-מידה לתמיכה?).

הנסיגות של להקת בת-שבע, להביא את ביצועי המופת שלה לבתי-הספר התיכונים עלו בתוהו. וזה מצער. הייתי שולח תלמידי תיכון פעמיים בשנה לחזות במופעי הלהקה, כדי לפתח אצלם חוש לבימה יפה וחוש לקצב דינאמי. אפילו ביקור אחד היה מעמידם על העובדה, כי בלט אינו הנחון נשי, אלא ספורט מפרך יותר מכדורגל. בת-שבע, שאינה רוצה להתעשר על חשבון התלמידים אלא להפיץ את תודעת הבלאט, הציעה למכור לתלמידים כרטיסים בלירה אחת. עד כה טרם נענתה. והמפסיד הוא הנוער.

יש עוד סכנה. היחסים בין בת-שבע ללהקה הקרויה על שמה — מתוחים. וזאת עקב הקמת להקה נוספת ושמה בת-דור. בעיני רבים היתה הקמת להקת בת-שבע בבחינת מותרות: בכסף שהושקע בה היה אפשר לבנות בית-חולים, לפתוח שני בתי-ספר בעיר-פיתוח או לקנות רבע פאנטום. אך אמנות גדולה היא תמיד קישוט. רק דורות מאוחרים יותר מחשיבים את באך יותר מאשר את החלטות עיריית לייפציג, שהעסיקה אותו. מי שמכונה "מלך השמש" סיבך את ארצו ברדיפות דתיות ומלחמות כיבוש — אך הוא שאיפשר למוליאן להציג את "טארטיף", ו"דון ז'ואן", על אפה והמתה של הכנסייה. לודביג המטורף עיטר את האלפים הבאוואריים ב"שלוש טירות קיטשיות משיש וזהב — אך אלמלא קופתו של לודביג לא היה ריכאוד

ג'ארום רובינס מחיין בהנאה. בישראל לא נשמעו התפרצויות הזעם המקובלות

ואגגר זוכה להשלים את, "טבעת הניבלונג". אני מניח שהגב' דא-רוטשילד תיכנס לדבריי-ימי התרבות הישראלית כמו שהצליחה — בטעמה הטוב, בעקשנותה הרבה, בכוחה האר-גוני וממונה הרב — להקים את התיאטרון הישראלי היחיד (גם תיאטרון-מחול הוא תי-אטרון). המסוגל לעמוד בכל תחרות בין-לאומית; ולא רק בהצגה אחת, אלא בקביעות.

שום להקת מחול, ובכלל זה, "ג'ז פלוס" העליזה והחביבה, שמרדה בבת-שבע — אי-ננה מסוגלת להתחרות בבת-שבע. אך בת-שבע החליטה שהיא יכולה, ויסדה את בת-דור. ומיד הוכה שאפילו בת-שבע אינה מסו-גלת לחולל אותו נס פעמיים. בעוד להקת בת-שבע היתה, עם עליית המסך הראשון, העתק גראנדיוזי של מרתה גראהם — היתה להקת בת-דור, עם עליית המסך הראשון פארודיה מזועזעת של בת-שבע; אף כי גם אליה נשלח כוריאוגרף ברמה בין-לאומית — אנתוני טיודור — להדריכה בצעדיה הרא-שונים.

האם חסר כאן הניפוץ הגדול של מרתה גראהם שבחנה וגיבשה את רקדני בת-שבע? ואפשר שמדינה קטנה בישראל אינה מסוגלת להעמיד יותר ממושה אפרתי אחד, רינה שב-פלד אחת, אהוד בן-דוד אחד? היום שוכנות שתי הלהקות בשתי קומות של אותו בנין ברח' ההשכלה 9, בתל-אביב. לכל להקה מנהלת אמנותית משלה ומנהל אדמיניסטרטי-

שהתלהב מכושרה המיוחד במינו של הלהקה, ויותר ברצון ואף הבטיח לשוב בשנה הבאה ולהעמיד יצירה חדשה, במיוחד בשביל להקת בת-שבע.

כוריאוגרף דגול אחר שעבד אתם הקיץ, חוזה לימון, הבטיח לשוב בשנה הבאה ול"העמיד כאן את יצירת-היצירות שלו, "הכושי מרקד פאוואן"; (מחול הנרקם סביב המטפחת המפורסמת, שנתן אותלו לדומינגו, והגיעה לידי יאנו). "חשוב מאד שתזמינו כוריאוגרפים ודעים מבחוץ", אמר לרקדנים, "חשוב הרבה יותר שתיצרו בעצמכם. אני רואה שיש לכם מה להגיד. אל תותרו. המשיכו להגיד את זה".

באמצע החודש תצא להקת בת-שבע למסעה השני באירופה. התחנות הראשונות: ברלין-קופנהגן-סטוקהולם-ליסבון. אני מקוה לדווח על הופעותיה בפסטיבאל ברלין, שם ירקדו על אותה בימה, שארחה את הבלאט הדאני, את להקת אלז'ון איל, את קראנקו והסיטי בלאט. אני חושש לרגע ליכולת הישראלים לעמוד בתחרות. ואין צורך בכוח נבואי, כדי לשער מראש את התלהבות הברלינאים (והת-להבות זאת תעורר לא רק מתוך גישתה הפרוי-ישראלית והאנטי-סוביאטית של העיר החצויה). כמו-כן, אני יודע שכל הצלחותיה של להקת בת-שבע באירופה, לא יאספו לה תורים ליד הקופה הישראלית. אולי בעולם הגדול בת-שבע היא שם דבר בחוגי המחול. בישראל זה עסק מפסיד (ככל להקות-מחול). זאת אמנות המברת את חוג מצומצם ביותר, והעסק יהיה תלוי גם בעתיד ברצונה הטוב ובארנקה של אשה אחת.

דו-קיום בטירוף

ל א ניתנה שום ערובה שארנק זה יעמוד לנצח לרשות הלהקה. בת-שבע דא-רוטשילד יודעת כי אמנם הלהקה הצליחה, אך קהל נכשל. וזה מטריד אותה. היא תי-כוונה ליצור כלי-מופלא, אך לא להתזיקו כצעצוע פרטי. יבוא היום, אם לא בעוד שנתיים, אולי בעוד חמש שנים, ובת-שבע תחליט להשקיע את הרבבה האחרונה בלהקה, ולבקש להעביר פלא יקר זה לידי המדינה והמוסדות. ומו יסכה אז את הגירעון המובטח מראש? הקרנות המשקיעות רכבות בהחזקת אופרה לאומית, אך פרובינציאלית, לא גילו

מ. אפרתי בתפקיד הלולייני-הלץ בבלאט קלעים'. הכוריאוגרפיה: ר. שינפלד.